

تغییر دوباره وب:

مروری بر وب ۱ با نگاهی به وب ۲

محمد کریم صابری

دانشجوی کارشناسی ارشد علوم کتابداری و اطلاع رسانی واحد علوم و تحقیقات تهران
mohamadsaberigmail.com

حسن صدیقی

کارشناس کتابداری و اطلاع رسانی دانشگاه آزاد اسلامی- واحد علوم و تحقیقات تهران

Sedighi.hgmail.com

چکیده

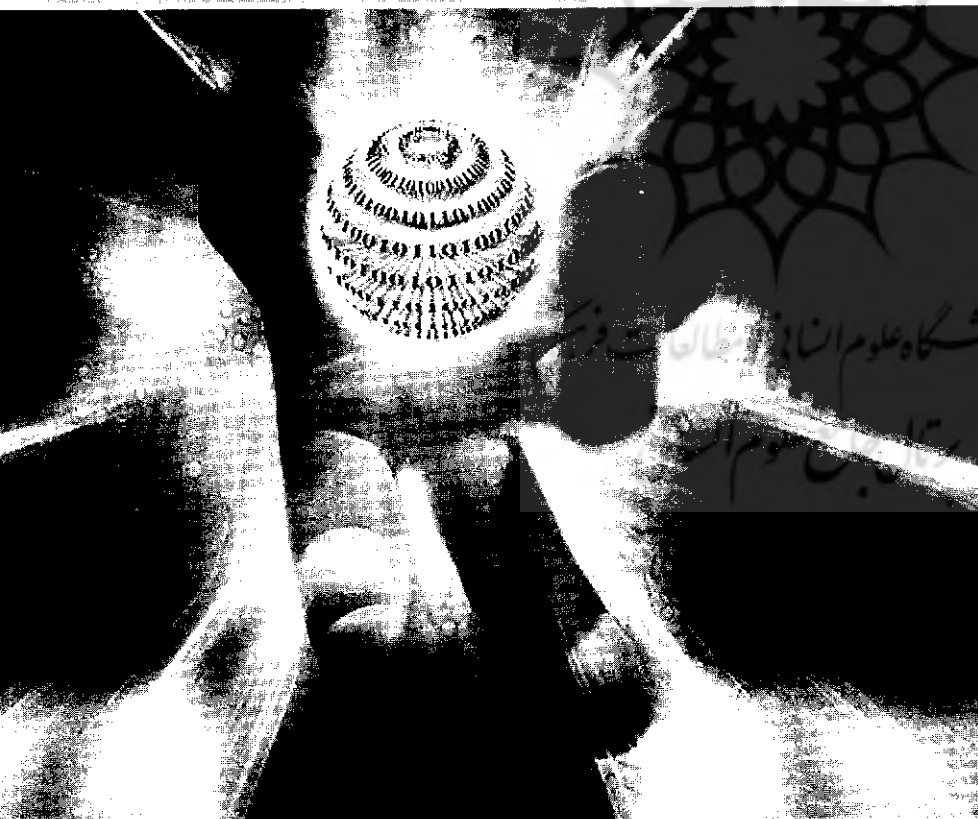
نخستین کنفرانس وب ۲ در سال ۲۰۰۴ شرکت کرد، اصطلاح وب ۲ همگانی شد و خبر از یک انقلاب آنلاین داد، انقلابی که شبکه جهانی اینترنت را مردمی می کرد. این مقاله بر آن است ضمن معرفی و ارزیابی تاریخچه وب ۱، به مباحث مختلفی از قبیل چهاره های گوناگون وب، تعریف و تاریخچه وب ۲، نمادهای وب ۲ و مشخصه های وب ۲ بپردازد و در پایان نیز وب ۳ را ارزیابی می دهد.

کلیدواژه ها: اینترنت، شبکه جهانی وب، وب ۱، وب ۲، وب ۳، کتابخانه ۲

شبکه جهانی وب بزرگترین و متنوع ترین مجموعه اطلاعاتی است که تا به حال گردآوری شده است، از این رو وب و آینده آن سالهاست که موضوع بحث بسیاری از متخصصان، وبلاگ نویسان و کتابداران، بوده و هست. وب هم هراز چندگاه مانند نرم افزارها، نسخه های جدیدی پیدا می کند که با اعداد مشخص می شوند: وب ۱، وب ۲، وب ۳. در آغاز، وب ۲ فقط یک ادعا بود، ادعایی که می گفت، اینترنت بار دیگر به پا خواهد خواست. ولی وقتی شرکت رسانه ای اوربلی در

مقدمه

اینترنت یکی از مهمترین و پیچیده ترین اختراعات در تاریخ بشر است و از زمان ظهور اینترنت و امکانات متنوع آن روز به روز شاهد تسریع ارتباطات میان جوامع مختلف می باشیم (Mahrana.B, etal, ۲۰۰۶) از جمله امکانات اینترنت که باعث سرعت بخشیدن به ارتباطات بشری و تبادل افکار گردیده، شبکه جهانی وب [۱] است. وب جهانی با تاریخ ۱۵ ساله خود در فضای اطلاعاتی جهان بیش از یک میلیارد استفاده کننده دارد و هم اکنون پس از پست الکترونیکی پر طرفدارترین سرویس شبکه اینترنت است. (Anderson, ۲۰۰۷) بر خلاف پیچیدگی و شگفت انگیز بودن اینترنت، ماهیت وب نسبتاً ساده است زیرا وب فقط بخشی از اینترنت بزرگ است و از طرف دیگر وب یک برنامه در حال تغییر و تکامل است و از نقش اولیه خود در ارتباطات دانشگاهی پا را فراتر نهاده و برای نشر انواع اطلاعات به شکل جالب توجه برای مخاطبان اینترنت در نظر گرفته شده است (احمدی فصیح، ۱۳۸۱) اینترنت پدیده شگفت انگیز عصر حاضر لحظه به لحظه در حال گسترش است و هر روز شگفتی تازه ای خلق می کند و با معرفی رسانه ای جدید راه را برای اطلاع رسانی وسیعتر و سریعتر هموار

مرتبط با وب ۲ آنقدر بالا بوده و هست که باید اذعان کرد که وب ۲ اینترنت را تکان داد. سایت های بسیاری برای گسترش مفهوم آن راه اندازی شده، کنفرانس هایی برای آن برگزار شد و حتی نخستین مجله با موضوع تخصصی وب ۲ با به عرصه وجود گذاشت (رودکی، ۱۳۸۵) در مقاله حاضر به وب ۱، وب ۲ و همچنین وب ۳ پرداخته شده است.

می سازد (صابری، ۱۳۸۵) یکی از رخدادهایی که اخیراً در دنیای جادویی اینترنت غوغایی به پا کرده، ظهور وب ۲ است زیرا موجی از یکنواختی بر وب حکمفرما شده بود اما مدتی است که حباب وب ترکیده و در یکی دو نسل اخیر کسب و کارهای مختلف، مراجعان دانشگاهی و متخصصان فنی به بحث های بسیاری درباره وب ۲ پرداخته اند. اخبار و نوشته های

وب چیست؟

وب یا تور جهان گستر یکی از مهمترین و کاربردی ترین ابزار و خدمات موجود در اینترنت می باشد، وب مانند دیگر خدمات شبکه ای بر اساس معماری سرویس دهنده/سرویس گیرنده است و از طریق آن می توان به گستره وسیعی از منابع اینترنتی دسترسی پیدا کرد. وب بر اساس نظام فرا رسانه ای [۲] کار

تعریف وب

وب با تاریخ پانزده ساله خود در میان یکی از مهمترین و موثرترین فن آوری های قرن بیست و یکم قرار دارد و در واقع مجموعه ای بسیار پیچیده از انواع منابع اطلاعاتی است که بوسیله افراد متفاوت تولید می شود و توسط کاربران مختلف مورد جستجو قرار

می گیرد (نوروزی، ۱۳۸۵) به عبارت دیگر وب عبارت است از پیوند و اتصال فرامتنی صفحات با یکدیگر. این صفحات شامل منابع اطلاعاتی گوناگون در شبکه ها و سایت های مختلف در اقصی نقاط دنیا با نشانی های واحد موسوم به مکان یاب جهانی منابع [۵] است.

تاریخچه وب

افزایش روز افزون منابع اطلاعاتی و نیاز شدید افراد در دسترسی به این اطلاعات در سراسر دنیا از یک سو و در دنیای شگفت انگیز ارتباطات رایانه ای از سوی دیگر، موجب پیدایش شبکه جهانی اینترنت در اواخر دهه ۱۹۶۰ گردید (اردلان، ۱۳۸۲) تا سال ۱۹۹۰ هیچ گونه ابزاری برای کاوش اطلاعات موجود در اینترنت وجود نداشت، در سال ۱۹۸۰ شبکه جهانی وب توسط تیم برنرزی [۶] به منظور مبادله اطلاعات و

می کند، فرا رسانه ترکیبی از فرامتن [۳] و چند رسانه ای [۴] است. فرامتن عبارت از متنی است که از سایر متون در صفحه وب متمایز شده است و به منابع اطلاعاتی یا صفحات دیگر که توسط کاربر قابل دسترسی می باشد اشاره می کند، یعنی اگر کاربر بخواهد به صفحات دیگر دسترسی پیدا کند کافیسست توسط اشاره گر ماوس خود

بر روی متن متمایز شده کلیک کند تا صفحات دیگر وب برای وی قابل دسترس شوند. چند رسانه ای نیز ترکیبی از رسانه های مختلف مانند صدا، تصویر، فیلم، تصاویر متحرک و متن می باشد. این ترکیب ممکن است برای جذابیت و رساندن مفهوم منابع اطلاعاتی در صفحات وب به کار رفته باشد (ابراهیمی، ۱۳۸۰).

یکی از خدمات مشهور اینترنت محسوب گشت (ابراهیمی، ۱۳۸۰) طبق گزارش های آماری در ژوئن سال ۱۹۹۳ تنها ۱۳۰ سایت وب بر روی اینترنت قابل دسترسی بود در حالی که این میزان تا ماه ژوئن سال ۱۹۹۵ به بیش از ۲۳ هزار سایت وب رسید. همچنین طبق برآورد شرکت دیناکوئست تا پایان سال ۱۹۹۷ بیش از ۸۰ میلیون رایانه به اینترنت متصل شد که رشدی معادل ۷۱ درصد را نسبت به سال ۱۹۹۶ نشان می دهد. (احمدی فصیح، ۱۳۸۱).

داده های فیزیک در ایستگاههای مختلف پیش بینی گردید. در سال ۱۹۸۹ طرح پیشنهادی وب ارائه شد و به این ترتیب بعد از توسعه و پیاده سازی اولین رایانه های سرویس دهنده، در سال ۱۹۹۰ شبکه جهانی وب در آزمایشگاه فیزیک ذره ای اروپا [۷] واقع در سوئیس توسط تیم برنرزیلی^۱ ابداع شد (خسروی، ۱۳۸۳) در ابتدا وب جهانی فقط از چند سرویس دهنده و سرویس گیرنده تشکیل شده بود اما بعدها گسترده تر شد و به عنوان

چهره های گوناگون وب

ادوات متصل به این وب دیده می شود و اغلب دستگاه ها خود تنظیم هستند.

۴-وب برای تجارت الکترونیکی: وبی که دارای ترافیک داده ای زیادی است و مبادلات مالی و سفارش ها را انجام می دهد.

۵-وب پیرامونی: ارتباط دهنده شما با ایمیل و وب سایت هایی که با آن ها به طور روزمره کار دارید.

۶-وب صوتی: این وب توانایی آمیختن و یکپارچه شدن با سرویس های درخواستی را دارد. چهره های گوناگون وب زمانی مطرح شدند که بحثی از وب ۲ نبود، اما در واقع چهره های ششگانه وب بذریع ایجاد تفکری جدید در استفاده از فناوری و خدمات بودند که این تفکر چیزی نبود جز وب ۲ (صالحی، ۱۳۸۴).

چهره های گوناگون وب را نخستین بار بیل جوی [۸] در سال ۲۰۰۱ در شرکت سان مطرح کرده است و در ادامه این چهره ها را این چنین تقسیم بندی نموده است:

۱-وب سنتی یا وب نزدیک: همان وبی که می شناسیم و با آن به طور روزمره سروکار داریم. به طور معمول نیز برای کار با این وب نیازی به نصب نرم افزارهای اضافی نیست.

۲-وب سرگرم کننده یا وب راه دور: با این وب می توان به محتوای دیداری و شنیداری دسترسی داشت که به زودی آن ها روی ساعت های مچی، PDA ها و تلفن های همراه نیز خواهند آمد.

۳-وب فراگیر یا وب ابزاری: در این وب ماشین ها با زبان مشترک جاوا با یکدیگر صحبت می کنند و کلیه ادوات در یک محیط ارتباطی با یکدیگر تعامل می نمایند. هوشمندی زیادی در

وب چیست؟

در حقیقت وب ۲ مفهومی است که بر اساس آن تعامل با محتوای وب به مثابه تعامل با محتوای موجود در کامپیوترهای شخصی است.

دنیایی که در آن هر کنشی، چون کلیک بر

تعریف وب ۲

امروزه در مورد وب ۲ صحبت های فراوانی به میان می آید و تعریف های متفاوتی از آن می شود، اما به راستی وب ۲ چیست؟ باید اعتراف کرد که هنوز تعریف واحد و جامعی برای وب ۲ اعلام نشده و همچنان در نشست ها و همایش های مختلف در مورد یک تعریف جامع و کامل از این

تاریخچه وب ۲

وب ۲ اصطلاحی تقریباً جدید است که بیش از چهار سال از ظهور آن نمی گذرد و شاید در برخی محافل هنوز در باره تعریف آن اختلاف نظر وجود دارد.

اصطلاح وب ۲ به وسیله شرکت رسانه ای اوریلی است در سال ۲۰۰۳ ایجاد شد و در نخستین کنفرانس وب ۲ در سال ۲۰۰۴ مورد قبول عموم

فرآیندی جمعی و غیر متمرکز به تولید محتوا می پردازد و به طور کلی در چرخه حیات وب جدید نقشی مستقیم و موثری ایفا می کند، نقشی که اکنون به اشکال مختلف قابل مشاهده است (ایزدپناه، ۱۳۸۴).

نباید تصور کرد که وب ۲ به معنای نسخه ای کاملاً نو و متفاوت از وب کنونی است، بلکه وب ۲ در واقع نمادی از سیر تحول و ترکیب مشخصه های بنیادین (که قابلیت های وب را از اواسط دهه نود به نمایش گذاشته اند) و مشخصه های تکمیلی وب (گوگل و ویکی ها) است (ایزدپناه، ۱۳۸۴).

محافل IT عموماً از وب ۲ برای بیان نسل دوم سرویس هایی از وب استفاده می شود که امکان همکاری و مشارکت را برای مردم فراهم ساخته اند.

مفاهیم و فناوری هایی که ظاهر آبروب ۲ موثر هستند عبارتند از: وبلاگ ها، ویکی ها، و آراس اس ها (سرویس خبر، خرداد ۱۳۸۵).

هر دکمه و پیوندی، واکنشی آنی و بلا درنگ خواهد داشت، به طوری که کاربر احساس می کند در حال استفاده از یک نرم افزار نصب شده بر سیستم خود است. در وب ۲ کاربر صرفاً مصرف کننده محتوا نیست بلکه خود او هم در

فرآیند بحث و مذاکره می شود. تیم اوریلی [۹] از وب ۲ به عنوان یک سکوی یاد می کند که تمامی ابزارها و برنامه ها در سطره آن قرار می گیرد و وب ۲ به آنها احاطه دارد (لطفی، ۱۳۸۶). به عقیده تیم برنرزلی وب ۲ در واقع ایده های اصلی بسط یافته وب هستند (Anderson, ۲۰۰۷) در حقیقت

قرار گرفت (Wikipedia, ۲۰۰۷). در آغاز وب ۲، فقط یک ادعا بود، ادعایی که می گفت، اینترنت بار دیگر به پا خواهد خواست. ولی وقتی شرکت رسانه ای اوریلی در نخستین کنفرانس وب ۲ شرکت کرد، اصطلاح وب ۲ همگانی شد و خبر از یک انقلاب آنلاین داد، انقلابی که شبکه جهانی اینترنت را مردمی می کرد (مجیدی، ۱۳۸۶) در

نمادهای وب ۲

گوگل و ویکی پدیا بهترین نمادهای وب ۲ هستند. ۱. گوگل: گوگل از ابتدا به عنوان یک سرویس جستجو عرضه شد. هیچ گاه به تنهایی فروخته نشد و بابت ارائه خدمات پایه ای و جهی دریافت نکرده، هیچ کاربری را ملزم به داشتن محیط یا سکوی خاصی ننموده، اما سرویس دهنی گوگل بر اساس چیزهایی است که همان کاربران سرویس گوگل ایجاد کرده اند، یعنی جستجو زمانی ثمربخش است که چیزی برای جستجو وجود داشته باشد. در واقع گوگل بر پایگاهی از داده ها تکیه کرده است که داده های آن متعلق به خودش نیست، بلکه فقط آن ها را دسته بندی و علامت گذاری می کند و این نشان می دهد که در وب ۲ کاربر فقط مصرف کننده نیست، بلکه به تولید محتوا نیز می پردازد. لذا خدمات رسانی یکی از کلیدهای طلایی موفقیت است که شرکتی مانند گوگل آن را خیلی زود پیدا کرد و به همین سبب به یکی از نمادهای وب ۲ بدل شده است (صالحی، ۱۳۸۴).

۲. ویکی پدیا: ویکی پدیا دایره المعارفی است که اکنون به اهمیت و جایگاهی غیر قابل انکار دست یافته است. نکته جالب این جاست که هم اکنون از شیوه عملکرد ویکی پدیا انتقادات گوناگونی می شود. اما شاید آن چه منتقدان کمتر بدان توجه داشته اند، موضوع اصلی یا همان

فرهنگی است که ویکی پدیا پدید آورده است. زیرا حاصل و ثمره رشد این فرهنگ علیرغم کاستی ها و نقصان ها به اندازه ای خوب است که ویکی ها را به جریانی تاثیر گذار و پایگاهی بر طرفدار در وب تبدیل کند و این چیزی است که نظریه پردازان وب ۲ آن را تمرکز زدایی می نامند (ایزدینا، ۱۳۸۴).

جنبه های وب ۲

مهم تر و اثر گذار ترند. به عبارت دیگر وب ۲ مجموعه ای از رویکردهای جدید در فضای اینترنت به سمت مدل های توسعه باز، انعطاف پذیر و مشارکت جو برای سیستم های تولید محتوا است که می تواند به کاهش هزینه های تولید و پردازش اطلاعات، افزایش آگاهی عمومی و افزایش کارایی سیستم ها منجر شود (سرویس خیر، اردیبهشت ۱۳۸۵).

وب ۲ هم دارای جنبه های فنی و هم دارای جنبه های اجتماعی و فرهنگی است. موضوعاتی همچون مدل های جدید کار و حضور در وب، مشارکت بیشتر کاربران در تولید محتوا، شفافیت بیشتر در گردش اطلاعات، سهولت بیشتر در طراحی اینترنتیس و قابلیت های نرم افزار، و تمرکز زدایی از مهمترین جنبه های غیر تکنیکی هستند که در فرآیند تکوین و تحول موج وب ۲ به مراتب

درک بهتر وب ۲ با انجام چند مقایسه

directories (taxonomy) → folksonomy (tagging)
 انجام مقایسه های مذکور به خوبی رویکردها را در وب ۲ و وب ۱ نمایان می سازد. ویکی پدیا و بریتانیکا را مقایسه کنید محتوای بریتانیکا را ویراستاران تهیه می کنند و کاربران تنها از آن استفاده می کنند اما تقریباً تمام محتوای ویکی پدیا را کاربران آن توسعه می دهند در حالیکه هر کاربر می تواند هر مطلبی را ویرایش کند.
 هر دو مطلب می تواند مقالات آنرا به سبک ویکی اضافه و ویرایش کند.
 این بدین معناست که دیگری نیز می تواند همان مقاله را ویرایش کند. مقایسه این دو سایت با هم به خوبی تمایز publishing و participation را نیز می رساند (Rohy, T, ۲۰۰۵)

یک راه بسیار عالی برای درک بهتر وب ۲ بررسی ابزارهایی نظیر Google Earth, Google Maps, Google Microsoft Virtual Earth می باشد. به کمک این ابزار می توان کار توگرافی، عکسبرداری ماهواره ای و جستجو در اینترنت را همزمان برای پاسخ دادن به پرسش گها؟ به خدمت گرفت.
 Web ۲.۰ → Web ۱.۰
 Napster → mp3.com
 Wikipedia → Britannica Online
 blogging → personal websites
 optimization searchengine → name speculation domain
 participation → publishing

مشخصه های مهم وب ۲

کسانی که درباره وب ۲ صحبت می کنند، مباحث مختلفی را پیش می کشند برخی مایل هستند جنبه های تکنیکی آن را برای مخاطبان همچون برنامه نویسان و طراحان وب تشریح کنند. بعضی نیز به کاربردهای تجاری آن نظر دارند، اما در اینجا به آن دسته از ویژگی های جدید وب که با نگرش سیستمی سازگاری بیشتری دارد اشاره می شود.

۱. وب مردمی تر

وب واقعا مردمی تر شده است. مهم ترین تبلور این ویژگی را باید در این واقعیت جستجو کرد که مصرف کنندگان اطلاعات اکنون خود تولید کننده اند. سایت کتاب فروشی آمازون که به کاربران اجازه می دهد نقد خود درباره محتوای یک کتاب را پای صفحه مخصوص همان کتاب درج کنند، یک مثال مشهور در این زمینه است. تقریباً اکثر کسانی که برای خرید کتاب به آمازون مراجعه می کنند، متوجه می شوند که اظهار نظر خوانندگان یک کتاب به مراتب از اطلاعات رسمی آمازون درباره آن کتاب، جالب تر است.

۲. سازوکار خودترمیمی محتوای وب ۲

سازوکار خودترمیمی محتوای وب را می توان به دو صورت مشاهده کرد: یکی با واسطه و دیگری بی واسطه. در سازوکار با واسطه، خوانندگان و مصرف کنندگان یک محتوای اطلاعاتی (مثلاً بازدیدکنندگان یک سایت خبری و یا آموزشی) با درج کامنت و

اظهار نظر، اطلاعاتی که ناشر ارائه داده است را نقد می کنند، چیزهایی به آن می افزایند، ایرادهایی از آن می گیرند و یا برای اصلاحش پیشنهادهایی می دهند. خودترمیمی بی واسطه، یک پدیده کاملاً جدید در وب ۲ است. ویکی و مشتقات آن تبلور همین سازوکار است. در این شیوه مردم امکان می یابند مستقیماً یک محتوای اطلاعاتی را ویرایش کنند.

۳. جهش در معنای آموزش

وب ۲ را می توانید در قالب تحولات مفهوم آموزش نیز ببینید. مهم ترین ویژگی وب ۲ در این مورد، «غیر تجاری کردن دانش» از طریق به کارگیری رهیافت توسعه باز [۱۰] است. در این شیوه، مردم می توانند در فرایند توسعه یک مقوله علمی یا فنی آزادانه مشارکت داشته باشند و به طور رایگان از حاصل آن استفاده کنند. این در حقیقت سطح متعالی تری از آموزش است. «آموزش به وسیله موتورهای جستجو» جنبه دیگری از تحول در معنای آموزش در فضای سایبر را نشان می دهد. موتورهای جستجو را از این نظر می توان به آموزگاران تشبیه کرد که جواب هر سوالی را می دانند. اما کیفیت پاسخ هایشان بستگی به کیفیت پرسش های پرسشگر دارد.

۴. پویایی داده ها

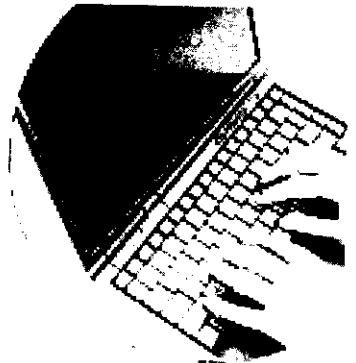
پدیده وب را از زوایای مختلفی می توان بررسی کرد. وب یک شبکه اطلاعاتی است. یک فناوری است. یک رسانه نیز هست، اما اگر آن را به عنوان مهم ترین تبلور فضای سایبر در نظر بگیریم، آنگاه می توان وب را به سیستمی تشبیه کرد که حیات دارد، زنده است، راكد نمی ماند، پی در پی تغییر می کند و نو می شود. یکی از مفاهیمی که وب ۲ سعی در توضیح و تبیین آن دارد، همین کارکرد دوگانه ای است که برخی از اطلاعات در شبکه اینترنت دارند. گونه ای از این اطلاعات را مردم پدید آورده اند و در یک روند تعاملی بسیار پویا و پیچیده مرتباً به آن می افزایند.

۵. مفهومی به نام سرویس

وب ۲ متضمن پاره ای مفاهیم کلیدی دیگر نیز هست. واژه خدمت یا سرویس نمونه ای از همین مفاهیم است. وب جدید به گونه ای است که مفهوم سرویس به یکی از ارکان کسب و کارهای آنلاین تبدیل شده است. این مفهوم هم دربرگیرنده معنای لغوی آن، یعنی خدمت رسانی، و هم دربرگیرنده معنای تازه و مدرن آن است که نشان می دهد یک فرآیند اطلاعاتی (مثلاً ارسال نامه الکترونیکی) به جای این که از طریق یک محصول نرم افزاری انجام شود، می تواند به واسطه یک سیستم آنلاین رخ دهد. این شیوه از ارائه خدمات متکی بر نظریه ای است که می گوید هر نرم افزار را می توان به صورت یک سرویس ارائه کرد. سرویس در وب ۲ با یک مفهوم کلیدی دیگر نیز ارتباط نزدیکی دارد و آن، معنای واژه توسعه است. وقتی که به تدریج سرویس های آنلاین جای بسته های نرم افزاری قابل نصب را بگیرند، آنگاه ممکن است با شرایطی روبه رو شویم که در آن همواره روند توسعه، اصلاح و تکمیل نرم افزار در معرض دید مصرف کننده قرار دارد. بنابراین توسعه در عصر وب ۲ یعنی تقریباً همیشه با محصولاتی سروکار داریم که در مرحله آزمایشی (بتا) قرار دارند.

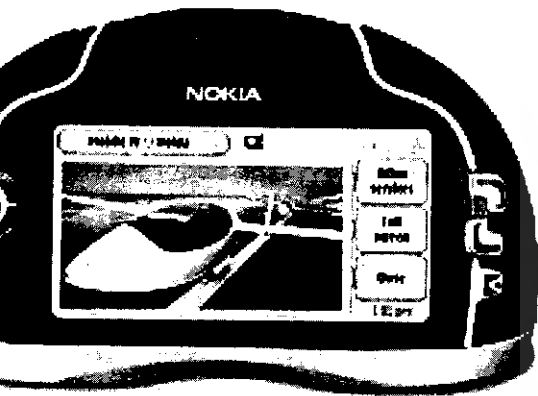
۶. پول سازی با قلمک آنلاین

می کنند، با ده یا پنج مشتری که رقم های بزرگی می پردازند، روبه رو شوند. وب ۲ این نظریه را با تردید روبه رو کرده است. ظاهراً کسب و کارهای چابک و تیزهوشی مانند گوگل و eBay توانسته اند راهی پیدا کنند که درآمد خود را به جای تکیه بر خریدهای چند هزار دلاری مشتریان بزرگ، براساس دریافت تنها چند سنت از میلیون ها مصرف کننده کم درآمد بنا کنند.

می توان به فهرست پیامدهای مردمی تر شدن وب، اقلام دیگری را نیز افزود. مثلاً کسب و کارهای وب ۲ به وضوح نسبت به وب ۱ اهمیت بیشتری به تک تک کاربران می دهند. ایده سنتی کسب و کار این است که با مشتریان محدودتری پولدارتر تعامل داشته باشید. بنابراین صاحبان کسب و کار تمایل زیادی دارند که به جای سروکله زدن با صد مشتری که هر کدام فقط کمی پول خرج

۷. پلتفرم موبایل

اطلاعات محدود به یک کامپیوتر ساکن نیست. کاربر می تواند در همه حالت ها، مثلاً هنگامی که مشغول قدم زدن در یک پارک است، وارد فضای سایبر شود. این کاربر مثلاً می تواند همان لحظه وبلاگ خود را بروز کند و یا پای یک یادداشت یا مقاله، کامنت بگذارد (نوعی پور، ۱۳۸۴)

یک مشخصه مهم دیگر نیز در فضای وب ۲ قابل تشخیص است و آن نقش فزاینده پلتفرم موبایل و به طور کلی آن دسته از تجهیزات همراه است که قابلیت جابه جایی فیزیکی اطلاعات را در اختیار کاربر قرار می دهند. با کمی تامل می توان دریافت که در عصر وب ۲ دیگر «حالت فیزیکی دسترسی به

نمایشگاه بین المللی وب ۲

سال های اخیر تبدیل شده است. این جریان با روی کار آمدن وب ۲ و برگزاری کنفرانس هایی در این زمینه شدت گرفت و باعث شد اقبال شرکت ها به این روند افزایش یابد. نمایشگاه و همایش بزرگ وب ۲ در سال جاری، پانزدهم تا هجدهم آوریل ۲۰۰۷ در شهر Moscone West ایالت سانفرانسیسکو آمریکا برگزار شد (لطفی، ۱۳۸۶)

می کنند موفق ترین شرکت ها را در این حوزه گرد هم بیاورند تا با استفاده از مدل های پیشنهادی آنها بتوانند سرعت رسیدن به اهداف وب ۲ را بیشتر کنند. این مسئله را نباید از ذهن دور نگه داشت که اینترنت به عنوان موتور محرک تمامی صنایع در حال رشد و پیشرفت بوده و به مهم ترین عامل افزایش رشد اقتصادی در

نمایشگاه بین المللی وب ۲ یک گردهمایی بین المللی است که در زمینه فناوری، طراحی، بازاریابی و بازرگانی وب ۲ انجام می شود. در این نمایشگاه تمام فعالان حوزه اینترنت که قصد ارتقای کمی و کیفی آن را دارند دور یکدیگر جمع می شوند و در مورد آخرین تحولات آنلاین به بحث و گفت و گو می پردازند. گردانندگان این نمایشگاه سعی

کتابخانه ۲

جدید، کتابخانه ها به مکانی برای تولید دانش تبدیل شوند و به استفاده کنندگان خود اجازه تولید و همچنین مصرف دهند. بنابراین اینکه می گویند وب ۲ نمی تواند وارد مشاجرات کتابخانه شود درست نیست، زیرا وب ۲ نه تنها وارد مشاجرات کتابخانه شده بلکه برای آن کمک کننده می باشد (Anderson, ۲۰۰۷)

است (Miller, ۲۰۰۶) وب ۲ و تکنولوژی های جدید به کتابخانه این اختیار را می دهند تا با روش بهتری به کاربران خود خدمت نمایند، همچنین وب ۲ باعث تاکید بر مشارکت و خلاقیت استفاده کنندگان می شود و به آنها اجازه می دهد تا از منابع موجود به نحو احسن استفاده نمایند. شاید با استفاده از تکنولوژی های

همانند مراکز اطلاعاتی و دانشگاه های، کتابخانه نیز تحت تاثیر معرفی وب ۲ قرار گرفته است (Stanley, ۲۰۰۶) پروب [۱۱] یک متن خواندنی در باره کاربردهای کتابخانه و تغییر آن بوسیله وب ۲ ارائه کرده و این فرایند را کتابخانه ۲ می داند. کتابخانه ۲ اصطلاحی است که توسط مایک کیسی [۱۲] ابداع شده

مفهوم چیزی می تواند باشد؟

با ظهور وب ۲، تاریخ وب را می توان به دو مرحله جداگانه تقسیم کرد: بعد از وب ۲ و قبل از آن. همین موضوع سوالی را در ذهن متبادر می کند: وب ۳ چگونه چیزی می تواند باشد؟ سخن گفتن از وب ۳ به دلایل مختلف و در شرایطی که وب ۲ در حال پیشرفت می باشد، دشوار است. اما اساسی ترین جزء وب ۳ را می توان وب معنایی [۱۳] دانست، اصطلاحی که به وسیله تیم برنرزیلی [مخترع اینترنت، ابداع

شد. اصولاً وب معنایی به زمان و مکانی اشاره دارد که در آن همه ماشین ها می توانند درست به همان نحوی که انسان ها وب را می خوانند، به مطالعه وب بپردازند، محلی است که در آن موتورهای جستجو و نرم افزارها می توانند به شیوه بهتری وب گردی کنند تا چیزی را که به دنبال آن هستیم پیدا کنند.

وب ۳ را همچنین می توان استاندارد تعریف کرد که وب را مبدل به یک پایگاه داده های بزرگ

می کند (مجیدی، ۱۳۸۶). زمانی که در کنفرانس وب ادینبرگ در سال ۲۰۰۶ از تیم برنرزیلی درباره وب ۳ سوال کردند، وی اظهار کرد که به وب ۳ و گامهای بعدی در حال پیشرفت معتقد است (Anderson, ۲۰۰۷).
حقیقت امر این است که هیچ کس به درستی نمی تواند بگوید که وب ۳ چه چیزی خواهد بود فقط می توانیم از یک چیز مطمئن باشیم: دیر یا زود وب به نسخه سومش ارتقا پیدا خواهد کرد (مجیدی، ۱۳۸۶).

نتیجه گیری

اواخر قرن گذشته بار رشد انفجاری تکنولوژی، مخصوصاً در الکترونیک، کامپیوتر، ارتباط از راه دور و اینترنت همراه بود. چنین پیشرفتی، امکان استفاده مداوم از انواع خدمات اینترنت را میسر ساخت (Chapula M, & et al, ۲۰۰۶).
از جمله امکانات اینترنت که باعث سرعت بخشیدن به ارتباطات بشری و تبادل افکار گردیده، شبکه جهانی وب است، وب پس از پست الکترونیک پرطرفدارترین سرویس شبکه اینترنت است که به دلیل دو خاصیت عمده آن، یعنی قابلیت فرامتنی و چند رسانه ای بودن محیط وب، استفاده از آن به سرعت رو به رشد است. اما دیر زمانی است که وب جهانی در یک دگرگونی تدریجی به یک چیز دیگر تبدیل شده، که به آن وب ۲ می گویند. در حقیقت نباید تصور کرد که وب ۲ به معنای نسخه ای کاملاً نو و متفاوت از وب کنونی است، زیرا اخرد جمعی روح وب ۲ را تشکیل می دهد و خمیرمایه وب ۲ مشارکت

با دیگران برای انجام دادن چیزهایی است که به تنهایی امکان انجام دادن آنها را نداریم. از طرف دیگر وب ۲ همه ما را بدون اینکه بدانیم یا حتی بخواهیم، از گیرندگی به دهندگی رسانده است و هر چه وب غنی تر باشد، نتایج جستجو در آن هم غنی تر خواهد بود. پس داده های بیشتری بیاورید تا فرآورده های بیشتری بگیرید. این توصیه ارزشمند که امروزه به یکی از بدیهیات تبدیل شده است، یکی از پایه های اساسی وب ۲ را تشکیل می دهد، و شرکتی مانند گوگل آن را خیلی زود پیدا کرد و به همین سبب به یکی از نمادهای وب ۲ بدل شده است. در پایان چنین می توان نتیجه گرفت که وب تکان خورده و رویدادهای تازه ای در حال وقوع است، به هر حال چه این رویدادهای در حال وقوع را وب ۲ بنامیم و چه با نام دیگر بخوانیم، خواهند آمد و با خود تغییرات بسیاری خواهند آورد. پس چه خوب است که مفاهیم نوین مطرح شده را جدی تر دنبال کنیم.

منابع

- ابراهیمی، مهدی (۱۳۸۰) اینترنت. تهران: نشر کتابدار.
احمدی فصیح، صدیقه (۱۳۸۱). آشنایی با شبکه جهانی وب، علوم و فناوری اطلاعات، دوره ۱۸، شماره ۲، اردلان، رضا (۱۳۸۱). بازیابی اطلاعات از طریق اینترنت: مجموعه مقالات ششمین همایش کتابداران سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، مرد ۱۶۷۸ بهمن ۱۳۸۰. تهران: سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، معاونت امور پشتیبانی (۱۳۸۱).
ایزدینپناه، پرهام (۱۳۸۲). وب ۲ شوق یک جهان نو، ماهنامه شبکه، شماره ۳۳، خرسروی، عبدالرسول (۱۳۸۳). وب نامریی، علوم و فناوری اطلاعات، دوره ۲۰، شماره ۱، ۲.
رودکی، مهدی (۱۳۸۵). وب ۲ موجی زودگذر یا آینده وب، مجله دنیای کامپیوتر و ارتباطات، شماره ۵۲، سرویس خبر شبکه آنلاین (۱۳۸۵). وب ۲ فرصت های زیادی را برای شرکت ها فراهم آورده است (۳۶ دیدبشت ۱۳۸۵)، موجود در: <http://www.shabkeh-mag.com/Articles/Show.aspx?n=1007177>
سرویس خبر شبکه آنلاین (۱۳۸۵). 'تجلیل بر استفاده از اصطلاح وب ۲' (۱۰ خرداد ۱۳۸۵)، موجود در: <http://www.shabkeh-mag.com/Articles/Show.aspx?n=1007177>
صابری، محمدکریم شجاعی مهرنرگس (۱۳۸۵). ویلاک در دنیای کتابداری: موقعیت ها و کاربردها (مجله الکترونیک پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران)، شماره سوم، دوره ششم، موجود در:
<http://www.irandoc.ac.ir/data/a-f/vol7/iseber1-shojaeimehr-abe.htm>
صابری، علیرضا (۱۳۸۲). وب ۲ دنیایی بافت از مشارکت: ماهنامه شبکه، شماره ۳۳، موجود در: <http://www.shabkeh-mag.com/Articles/Show.aspx?n=1007091>
لطفی، میثم (۱۳۸۶). وب ۲ آنچه شما خواسته اید: مجله دنیای کامپیوتر و ارتباطات، موجود در: <http://www.lina.ir/archives/article/007097.php>
مجیدی، علیرضا (۱۳۸۶). وب ۲، تغییر دوباره اینترنت، ماهنامه رایانه خبر موجود در: <http://links.p20download.com/archives/007070.php>
نوروزی، علیرضا (۱۳۸۵). بررسی میزان حضور ایران در وب، فصلنامه کتاب، شماره ۶۸ (زمستان ۸۵)، نوعی پوریپور (۱۳۸۲). هفت مشخصه وب ۲، ماهنامه شبکه، شماره ۳۳، ۶۲-۱-۶۲.
Anderson, P. (۲۰۰۷) "What is Web 2.0? Ideas, technologies and implications for education" JISC, pp. 1-62.
Chapula, M. ... [et al] (۲۰۰۶) "Hospital Virtual Libraries in Latin America And The Caribbean: A Webometric Analysis" Paper Contribution, Salvador Bahia, Brazil, ۲۰ al 22 de septiembre (۲۰۰۶) [on-line]. Available <http://eprints.rcils.org/archive/00000070>
Maharana, B. ... [et al] (۲۰۰۶) "Scholarly use of web resources in LIS research: a citation analysis" Library Review, Vol. 55, No. 9, pp. 698-6۰۷.
Miller, (۲۰۰۶) "Introducing the Hlibrary 2.0 gang" Recorded telephone conference as part of the Talking with tails pod cast series. Jan 21, ۲۰۰۶.
O'Reilly, T. (۲۰۰۵) "What is Web 2.0: Design Patterns and Business Models for the next generation of software." (۲۰ Sep. ۲۰۰۵) [on-line]. available <http://acweb.cil.dcpaul.edu/nowotarski/ee/2005/What%20is%20Web%202.0%20point%202005.pdf>. [۰۲ Aug. ۲۰۰۷].
Starley, T. (۲۰۰۶) "Web 2.0: Supporting library users, OA focus. UKOLN. [On-line] available www.ukoln.ac.uk/oa-focus/documents/briefings/briefing-107-A0.doc
Wikipedia. (۲۰۰۷) "Web 2.0". From Wikipedia, the free encyclopedia. [On-line]. available: <http://en.wikipedia.org/wiki/Web2.0>. [۰۲ Aug. ۲۰۰۷].

پی نوشت ها:

1. World Wide Web
۲. Hyper media
۳. Hyper text
۴. Multi media
۵. URL: Uniform Resource Locator
۶. Tim Berners-lee
۷. European Particle Laboratory
- A. Bill Joy
۹. Tim O'Reilly
۱۰. Open Development
۱۱. Bourde
۱۲. Mike Casey
۱۳. Semantic web